

M. M. VAN DANTZIG, Frans Hals — echt of onecht, Amsterdam, Uitgever H. J. Paris, 1937.

Sneller dan noodzakelijk was, is de Heer van Dantzig, nauwelijks bekomen van de struikelingen van zijn vorig werk, het spoor andermaal bijster geraakt bij pogingen echt of onecht in het werk van Frans Hals te onderscheiden. Zijn al te haastige oordeelvellingen, meest apodictische beweringen, die achteraf zoo voor de vuist weg dan nog eventjes bewezen worden, hebben zijn boekje over Hals tot een prulboek gemaakt. Het is gewoonte te spreken van een zekeren moed, die er dan toch maar noodig is om bepaalde heilige huisjes op te ruimen. Dien moed zie ik hier niet, eerder wordt de indruk gewekt van een simultaan kegelaar, die er een foefje op gevonden heeft om in zijn eentje ten slotte toch alle negen om te krijgen. Ook averechts kan men echter soms nog wel eens iets juist treffen. Het is tenminste bij van Dantzig zóó uitgekomen, dat bij de omgebrachte kunstwerken inderdaad zoo nu en dan een schilderij dat niet van Hals was, toevallig is terug te vinden. Het foefje bestaat hier uit opgeteld 44 eigenschappen (het hadden er ook wel meer kunnen zijn, schrijft van Dantzig), die bij een 33 schilderijen op de onlangs gehouden tentoonstelling van werken van Frans Hals, vrijwel allemaal weer terug te vinden zijn, bij de andere 83 slechts gedeeltelijk. De rekening is hiermede al opgemaakt, want die 83 werken, met zóó of zooveel punten fout, zijn of valsch (maakwerk), of copie, of onherkenbaar. De schilder, zijn ontwikkelingsgang en nog veel meer worden gelukkig buiten het geding gehouden. Met den volgenden typeerenden zin wordt de laatste alinea van deze aanklacht ingeleid: „Het toeval wilde, dat ik dit geschrift voltooid op 27 Augustus, den vermoedelijken sterfdag van Frans Hals”, etc. Is dit echt of onecht? In het voorwoord wordt met de bescheidenheid van den goochelaar clementie ingeroepen. Voor den schrijver, maar óók voor den uitgever past echter geen enkel pardon. Het boekje vervalscht.

v. G.

LEO VAN BREEN, 't Kwartet. Bussum, N.V. Uitg. Mij. C. A. J. van Dishoeck, z.j.

Leo van Breen is nog geen sterk dichter geworden, ofschoon hij af en toe — b.v. in zijn nieuwe Geuzenliederen — de allures aanneemt van een sterken man. Er zitten vele goede en soms zelfs voortreffelijke aanzetten in zijn gedichten („O ademloos verlangen”, „Najaar II”, „Zelfbedrog”, „Dorp aan zee”), doch het is of Van Breen de kracht mist tot een gedicht, dat geheel en al gaaf is. „Nog lig ik roerloos” is feitelijk het eenige gave vers uit den bundel.

Van Breen behoort tot de betrekkelijk talrijke adepten van Greshoff. Het is niet toevallig, dat hij een zijner gedichten aan hem opgedragen heeft. Men kan deze opdracht symbolisch achten voor het gansche aspect van den bundel.

Helaas echter beschikt de meester over meer talent (en vooral over meer